Akademik Kariyer Yol Haritası | Başlangıç | Herkes

Akademik Unvanların Kısaltmaları ve İngilizce Karşılıkları: Doçent, Assoc. Prof.

Prof. Dr., Doç. Dr., Dr. Öğr. Üyesi, Öğr. Gör. ve Arş. Gör. unvanlarının Türkçe yazım kuralları, yaygın İngilizce karşılıkları ve kısaltmaları; Türk ve Anglo-Amerikan yazım farkı, CV, imza ve makalede kullanım.

Zafer Hoca · Yayın: 08.11.2026 · 7 dk okuma

Kısaca: Doçentin İngilizce karşılığı Associate Professor, kısaltması Assoc. Prof.'tur. Yaygın kullanımda Prof. Dr. → Professor (Prof.), Dr. Öğr. Üyesi → Assistant Professor (Asst. Prof.), Öğr. Gör. → Lecturer ya da Instructor, Arş. Gör. → Research Assistant (Res. Asst.) olarak çevrilir. Türkiye'deki İngilizce metinlerde "Assoc. Prof. Dr." gibi birleşik biçimler yaygındır; kurumunuzun İngilizce yazışmalarında benimsediği biçim varsa ona uyun.

Akademik unvanların İngilizce karşılıkları nelerdir?

Özgeçmiş, e-posta imzası, kongre kaydı ya da İngilizce makalede unvan yazarken iki soru doğar: Unvanın İngilizce karşılığı nedir ve kısaltması nasıl yazılır? Bu madde, akademik kariyer basamaklarını anlatan maddeden farklı olarak basamakların kendisine değil, unvanların doğru kısaltmasına ve İngilizce eşdeğerine odaklanır.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'na göre öğretim elemanları; öğretim üyeleri, öğretim görevlileri ve araştırma görevlileridir. Öğretim üyeleri ise profesör, doçent ve doktor öğretim üyesidir. Aşağıdaki tablo bu unvanların Türkçe kısaltmasını ve Türk üniversitelerinin İngilizce metinlerinde yaygın olarak kullanılan karşılıklarını gösterir.

Unvan	Türkçe kısaltma	Yaygın İngilizce karşılık	İngilizce kısaltma
Profesör	Prof. Dr.	Professor	Prof.
Doçent	Doç. Dr.	Associate Professor	Assoc. Prof.
Doktor Öğretim Üyesi	Dr. Öğr. Üyesi	Assistant Professor	Asst. Prof. ya da Assist. Prof.
Öğretim Görevlisi	Öğr. Gör.	Lecturer ya da Instructor	Lect. / Inst. (seyrek)
Doktoralı Öğretim Görevlisi	Öğr. Gör. Dr.	Lecturer, PhD	Dr. + ad soyad
Araştırma Görevlisi	Arş. Gör.	Research Assistant	Res. Asst.
Doktoralı Araştırma Görevlisi	Arş. Gör. Dr.	Research Assistant, PhD	Res. Asst. Dr. (Türkiye’deki kullanım)
Yardımcı Doçent (2018'e kadar)	Yrd. Doç. Dr.	Assistant Professor	Asst. Prof.

Bu karşılıklar yaygın kullanımı yansıtır. Bazı üniversiteler İngilizce sayfalarında farklı tercihler

yapar; örneğin öğretim görevlisi için kimi kurumlar "Lecturer", kimileri "Instructor" kullanır. Kurumunuzun İngilizce web sayfasındaki personel listesine ya da kurumsal kimlik kılavuzuna bakmak en güvenli yoldur.

Türkçede unvan kısaltmaları nasıl yazılır?

Türk Dil Kurumunun yazım kurallarına göre unvan ve rütbe kısaltmalarının ilk harfi büyük yazılır ve kısaltmanın sonuna nokta konur; TDK'nin örnekleri arasında "Prof." (Profesör) ve "Dr." (Doktor) da vardır. Birden çok kısaltma yan yana geldiğinde aralarında boşluk bırakılır: "Prof. Dr.", "Doç. Dr.", "Dr. Öğr. Üyesi".

- **Doğru sıra:** Unvan addan önce gelir: Prof. Dr. Ayşe Kaya, Doç. Dr. Ayşe Kaya, Dr. Öğr. Üyesi Ayşe Kaya.
- **Doktor öğretim üyesinde "Dr." tekrar edilmez:** "Dr. Öğr. Üyesi Dr. Ayşe Kaya" yanlıştır; unvanın içinde "Dr." zaten vardır.
- **Doktoralı öğretim görevlisi ve araştırma görevlisi:** Uygulamada "Öğr. Gör. Dr." ve "Arş. Gör. Dr." biçimleri kullanılır.
- **Boşluk:** "Prof.Dr." ya da "Doç.Dr." bitişik yazılmaz.
- **Eski unvan:** "Yrd. Doç. Dr." 2018'de doktor öğretim üyesi unvanına dönüştüğü için güncel belgelerde kullanılmaz.

Noktalı kısaltmalara ek getirirken TDK kuralı, ekin kesme işareti kullanılmadan noktadan sonra ve kelimenin okunuşuna göre yazılmasıdır (TDK'nin örnekleri: vb.leri, Alm.dan, İng.yi). Unvanlarda ise çoğu zaman bu soruyla karşılaşmazsınız; çünkü ek unvana değil, unvandan sonra gelen ada eklenir: "Prof. Dr. Ayşe Kaya'ya", "Doç. Dr. Mehmet Demir'in". Unvan kısaltmalarının ve öteki akademik kısaltmaların toplu listesi için akademik kısaltmalar sözlüğüne bakabilirsiniz.

İngilizce metinde unvan nasıl yazılır?

Türkiye'deki İngilizce yazışmalarda Türkçedeki düzen çoğu zaman olduğu gibi aktarılır: "Prof. Dr. Ayşe Kaya", "Assoc. Prof. Dr. Ayşe Kaya", "Asst. Prof. Dr. Ayşe Kaya". Bu biçim Türk üniversitelerinin İngilizce sayfalarında ve uluslararası kongre programlarında sık görülür; Almanya gibi bazı Avrupa ülkelerinde de "Prof. Dr." birleşimi kullanılır.

İngilizcenin ana dil olduğu ülkelerde ise unvanlar genellikle başka bir düzende yazılır. Ad önüne çoğu zaman yalnız "Dr." ya da "Professor" konur; görev unvanı adın arkasına, ayrı bir satıra ya da virgülden sonra yazılır:

Türkiye'deki İngilizce kullanım	Anglo-Amerikan kullanım
Prof. Dr. Ayşe Kaya	Professor Ayşe Kaya
Assoc. Prof. Dr. Ayşe Kaya	Dr. Ayşe Kaya, Associate Professor
Asst. Prof. Dr. Ayşe Kaya	Dr. Ayşe Kaya, Assistant Professor
Res. Asst. Ayşe Kaya	Ayşe Kaya, Research Assistant

İki biçim de anlaşılırdır. Seçim, metnin okuruna ve kurumunuzun tercihine göre yapılır. Yurt dışındaki bir kuruma başvururken ikinci biçim daha doğal okunur; Türk üniversitesi adına yazılan bir yazıda birinci biçim yaygındır. Hangisini seçerseniz seçin, aynı belgede tek biçimi tutarlı kullanın.

İngilizce e-postada hitap ederken uzun unvan kullanılmaz. "Dear Assoc. Prof. Dr. Kaya" yerine

"Dear Dr. Kaya" ya da "Dear Professor Kaya" yazın. Hitap ve imza kuralları için akademik e-posta nasıl yazılır maddesine bakabilirsiniz.

Ülkelere göre unvan karşılıkları neden birebir örtüşmez?

Unvan sistemleri ülkeden ülkeye değişir. ABD'de yaygın sıra Assistant Professor, Associate Professor ve Professor'dır; bu nedenle Türkiye'deki üç öğretim üyesi unvanı İngilizceye kolayca aktarılır. İngiltere ve bazı Commonwealth ülkelerinde ise Lecturer, Senior Lecturer, Reader ve Professor gibi farklı basamaklar kullanılır; son yıllarda Associate Professor unvanını kullanan İngiliz üniversiteleri de vardır.

Bu yüzden İngilizce çeviri, unvanın başka bir ülkedeki kadroya denk sayılacağı anlamına gelmez. "Associate Professor" yazmanız, yurt dışındaki bir kurumun sizi kendi sistemindeki aynı basamağa yerleştireceğini göstermez. Başvuru belgelerinde unvanınızın Türkçe adını, yaygın İngilizce karşılığını ve unvanı aldığınız tarihi birlikte vermek en açık yoldur.

"Doçent" sözcüğünü İngilizcede "Docent" diye yazmayın. Bu sözcük bazı Avrupa ülkelerinde bir akademik unvandır, ama Amerikan İngilizcesinde daha çok müze ya da sergi rehberi anlamında bilinir. İngilizce metinde "Associate Professor" yazmak yanlış anlaşılmayı önler.

Çeviride en sık karışan unvanlar

- **Dr. Öğr. Üyesi:** "Doctor Lecturer" ya da "Doctoral Faculty Member" gibi sözcük sözcük çeviriler yerine "Assistant Professor" kullanılır. Yardımcı doçentlik döneminde de aynı karşılık kullanılıyordu.
- **Öğr. Gör.:** "Teaching Assistant" karşılığı uygun değildir; İngilizcede bu ifade çoğu zaman ders yürütmeye yardım eden lisansüstü öğrenciyi anlatır. "Lecturer" ya da "Instructor" tercih edilir.
- **Arş. Gör.:** "Research Assistant" doğru karşılıktır; ama bazı ülkelerde bu unvan doktora öğrencisi asistanlar için de kullanıldığından, CV'de doktora durumunuzu ayrıca belirtmek yararlıdır.
- **Doç. Dr. ile Dr.:** Doçentlik bir akademik unvandır, doktora ise bir derecedir. "Dr." doktora derecesini, "Assoc. Prof." unvanı gösterir.

Öğretim görevlisi ile öğretim üyesi ayrımının yasal dayanağı öğretim görevlisi ile öğretim üyesi farkı maddesinde, eski unvanın neden değiştiği yardımcı doçentlik maddesinde anlatılıyor.

Doktora derecesi ile akademik unvan nasıl birlikte yazılır?

"Dr." doktora (ya da tıpta uzmanlık gibi denk) derecesini, "Prof.", "Doç." ve "Dr. Öğr. Üyesi" ise kadro ve unvanı gösterir. Bu ayrım İngilizce yazımda da korunur:

- Doktorasını tamamlamış ama öğretim üyesi kadrosunda olmayan biri İngilizcede "Dr. Ayşe Kaya" ya da "Ayşe Kaya, PhD" yazar.
- Aynı anda hem ad önüne "Dr." hem ad arkasına "PhD" yazılmaz: "Dr. Ayşe Kaya, PhD" bir tekrardır.
- Doçentlik unvanını yeni aldıysanız unvanı hangi andan itibaren kullanabileceğiniz doçentlik belgesi maddesinde, doktorada "Dr." unvanının ne zaman kullanılacağı doktora diploması ve Dr. unvanı maddesinde anlatılıyor.

2547 sayılı Kanun'un 29. maddesi de unvan kullanımına bir sınır getirir: profesörlük, doçentlik ya da doktor öğretim üyesi unvanını kazananlar, her unvan döneminde yükseköğretim kurumlarında fiilen iki yıl görev yapmadıkları takdirde bu unvanı yükseköğretim kurumları dışındaki

çalışmalarında kullanamaz.

CV, imza ve makalede unvan nerede, nasıl yazılır?

Belge	Önerilen kullanım
İngilizce CV başlığı	Ad soyad başta; unvan "Current position: Associate Professor, Department of …, … University" satırında
E-posta imzası	Ad soyad + unvan + bölüm + üniversite; Türkçe ve İngilizce imzayı ayrı tutun
Makale yazar satırı	Uluslararası dergilerin çoğu yazar satırında unvan istemez; unvan, kurum bilgisi ya da başlık sayfası dergi kurallarına göre yazılır
Kongre yaka kartı ve programı	Düzenleyicinin istediği biçim; Türk kongrelerinde "Assoc. Prof. Dr." gibi biçimler yaygındır
Türkçe resmî yazı	Türkçe unvan: Doç. Dr. Ayşe Kaya
ORCID, Google Scholar, ResearchGate	Unvanı ad alanına değil, görev ya da pozisyon alanına yazın

Örnek bir İngilizce e-posta imzası (yer tutucu bilgilerle) şöyle olabilir: "Ayşe Kaya, PhD / Associate Professor / Department of Educational Sciences / Example University". Akademik özgeçmişte bölüm sırası ve unvan satırı için akademik CV nasıl yazılır maddesine bakabilirsiniz. Kariyerinizde bir sonraki unvana ne zaman ulaşabileceğinizi görmek isterseniz kariyer simülatörünü kullanabilirsiniz.

Sık yapılan hatalar

- **"Dr. Öğr. Üyesi Dr." yazmak:** Unvanda "Dr." zaten vardır.
- **Kısaltmaları bitişik yazmak:** "Doç.Dr." değil, "Doç. Dr.".
- **Güncel belgede "Yrd. Doç. Dr." kullanmak:** 2018 sonrası belgelerde doğru unvan "Dr. Öğr. Üyesi"dir.
- **İngilizce hitapta uzun unvan:** "Dear Prof. Dr. Kaya" yerine "Dear Professor Kaya".
- **Aynı belgede iki biçimi karıştırmak:** Bir yerde "Assoc. Prof. Dr.", bir yerde "Associate Professor" yazmak dağınık görünür.
- **Unvanı profil sitelerinde ad alanına yazmak:** Ad alanında unvan, arama ve eşleştirmeyi zorlaştırır.
- **"Docent" ya da "Doctor Lecturer" gibi sözcük sözcük çeviriler:** Yaygın karşılıkları kullanın.

Kaynaklar ve resmî bağlantılar

- 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, konsolide metin (Lexpera): md. 3 (öğretim elemanı ve öğretim üyesi tanımları), md. 29 (unvanların korunması)
- Türk Dil Kurumu, Yazım Kuralları: Kısaltmalar
- Yükseköğretim Kurulu

Etiketler: #Akademik İngilizce #Doçentlik #Kadro

YDS/YÖKDİL barajı akademik kariyerinizi engellemesin. Zafer Hoca kursları:

> zaferhoca.com.tr/magaza